

REPUBLIKA HRVATSKA
NACIONALNO VIJEĆE ZA ZNANOST

Matični odbor za interdisciplinarno područje
(znanost; umjetnost)

Klasa: 640-03/13-01/0032
Ur. broj: 355-06-04-13-0001
Zagreb, 17. prosinca 2013.

NAPUTAK
STRUČNIM POVJERENSTVIMA ZA IZBOR PRISTUPNIKA U ZNANSTVENA ZVANJA U
INTERSDISCIPLINARNOM PODRUČJU ZNANOSTI

Poštovani,

s obzirom na dosadašnja iskustva i neuravnoteženu praksu postupanja pri izboru u znanstvena zvanja želimo upozoriti i zamoliti za suradnju kako bi se postupci što brže i učinkovitije provodili. Važno je da stručna povjerenstva postupaju prema Pravilniku o ustroju i načinu rada područnih vijeća i matičnih odbora (osobito članak 15.), te Pravilniku o uvjetima za izbor u znanstvena zvanja.

Matični odbor sam provodi izbor ili sudjeluje u postupku izbora te donosi konačnu odluku o izboru u znanstveno zvanje (članak 8 Pravilnika o ustroju i načinu rada područnih vijeća i matičnih odbora). Za to mu trebaju kvalitetno i dosljedno provedene prethodne faze postupka i stručno pripremljeno izvješće.

- U odluci o imenovanju povjerenstva ili u izvješću jasno trebalo naznačiti u kojem su zvanju i kojem polju izabrani članovi povjerenstva koji potpisuju izvješće.
- Nije prihvatljivo da član povjerenstva bude znanstvenik koji je ujedno i koautor s pristupnikom.
- Za svaki rad (odnosno publikaciju u kojoj je rad objavljen) treba iskazati ISBN ili ISSN oznaku jer se prema članku 2 Pravilnika radovi bez takve oznake neće uzimati u obzir za izbor.
- Matični odbor upozorava da se objavljena disertacija ili magistarski rad mogu vrednovati (bodovati) kao knjige samo ako je objavljeni rad u odnosu na obranjenu disertaciju proširen najmanje 30%. Kod određivanja kategorije koja se knjizi priznaje valja voditi računa o standardnim odredbama koje vrijede za vrednovanje knjiga. Pritom se vrednuje (daju bodovi ili određuju ekvivalentni radovi) samo za prošireni dio objavljene knjige. Primjerice, ako knjiga obuhvaća disertaciju proširenu novom građom za 30% tada se (u području društvenih znanosti) vrednuje kao jedan rad!
- Sve više je stvarne interdisciplinarnosti, tj. slučajeva kada se radi o prožimanju znanstvenih disciplina (polja) unutar pojedinih (ili svih) radova pristupnika/ice. U takvim slučajevima pojedine radove (ili sve radove pristupnika/ice) koji se dijelom odnose na jedno znanstveno polje, a dijelom na neko drugo ili treće polje, valja vrednovati na sljedeći način: Stručno povjerenstvo treba za svaki rad odrediti (prosuditi, procijeniti) koliki se udio (%) pojedinog rada odnosi na svako od polja u koja se bira pristupnik/ica. Kumulativni iznos tih udjela daje broj radova relevantnih za izbor (kumulativ od 100% ili oko 100% = 1 rad). Primjer:

Rad	Pedagogija (%)	Psihologija (%)	Kategorija rada
1.	85	15	a2
2.	80	20	a2
3.	50	50	a1
itd.
Σ	595	305	-

REPUBLIKA HRVATSKA
NACIONALNO VIJEĆE ZA ZNANOST

Dakle, u navedenom primjeru šest je radova iz pedagogije i tri rada iz psihologije! Navedenim postupkom dobiva se podatak koji zadovoljava odredbe Pravilnika (NN 71/2010). Rezultat vrednovanja, osim u analitičkoj tablici, treba prikazati i u preglednoj tablici na kraju izvješća!

- Radove u području humanističkih znanosti, po pitanju njihovog opsega, treba vrednovati prema bodovnoj vrijednosti i koeficijentu koji vrijede za svako izborno polje.
- Kod vrednovanja radova valja uzeti u obzir kategorizaciju (CC, A1, A2 i sl.) kakvu je časopis imao u trenutku objavljivanja rada!
- Popis objavljenih radova treba biti priređen prema kategorijama. Nakon prvog izbora u zvanje, unutar svake skupine znanstvenih radova treba jasno navesti koji su radovi pristupnika/ice objavljeni nakon izbora u aktualno znanstveno zvanje.
- Kod izbora u znanstvenog suradnika povjerenstvo je dužno prikazati i ocijeniti sve radove koji se odnose na konkretno izbornu polje. Izvješća koja se odnose na izbore u sljedeća zvanja trebaju, uz osvrt na cjelokupni dotadašnji znanstveni rad pristupnika/ice, pobliže prikazati i ocijeniti (odabrane) radove koji su objavljeni od izbora u prethodno znanstveno zvanje.
- Pri klasifikaciji radova kao objavljenih u međunarodno priznatoj publikaciji a1 treba se pozvati na to radi li se o publikaciji koja je zastupljena u nekoj od baza navedenih u Pravilniku i jasno istaknuti na koju se bazu iz Pravilnika povjerenstvo poziva. Učestalo je pozivanje na cijeli niz baza koje nisu u navedene u Pravilniku i time nisu relevantne za izbor, odnosno ponekad je među irelevantnim bazama sakrivena i neka iz Pravilnika koja nije jasno istaknuta što otežava kontrolu izvješća i povećava mogućnost pogreške.
- Alternativno se rad smatra objavljenim u međunarodno priznatoj publikaciji a1 ukoliko publikacija ima međunarodno uredništvo i inozemne recenzente. Ako se povjerenstvo poziva pri vrednovanju na ovaj kriterij koji se za razliku od referiranja u bazama teže može provjeriti na daljinu, trebalo bi u izvješću priložiti primjerene dokaze kao što je preslika impresuma iz kojeg se vidi međunarodni sastav uređivačkog odbora publikacije ili programskog odbora konferencije, odnosno potvrdu izdavača da se udovoljava navedenim kriterijima. (uz rad naznačiti gdje se dokaz nalazi u prilogu). U slučaju dvojbe radije rad klasificirati na niže, nego zbog jednog rada dovesti u pitanje neosporni izbor.
- Rad se vrednuje za izbor samo ako je objavljen kao cjeloviti rad. To znači da je za svaki rad potrebno iskazati oznaku broja stranica i u slučajevima gdje se radi o tiskanim sažecima jasno treba istaknuti postoji li cjelovit rad u elektronskoj verziji i kojeg obima (npr. CD). Takva elektronska publikacija u kojoj su cjeloviti radovi također mora imati ISBN ili ISSN oznaku. Ukoliko se radi o poglavlju u knjizi također bi trebale postojati karakteristike cjelovitog znanstvenog rada i jasno izraženog vlastitog znanstvenog doprinosa tog poglavlja.
- Knjiga većim dijelom sadržaja monografski mora obuhvaćati znanstveno polje (ili polja) u koje se pristupnik/pristupnica bira, te imati recenzije od najmanje dva recenzenta upisana u registar znanstvenika ili recenzente iz inozemstva koji svojstvo znanstvenika imaju na temelju propisa svoje države. Ispunjavanje svih tih uvjeta povjerenstvo treba provjeriti i jasno istaknuti u izvješću (navesti koji su znanstvenici recenzenti i priložiti fotokopiju impresuma). Znanstvene knjige (pa i radovi/poglavlja objavljeni u njima) koje su recenzirali domaći recenzenti upisani u registar znanstvenika računaju se kao a2 radovi.
- Uredništvo knjiga, suradnički status na knjigama i slično nije predviđeno Pravilnikom da se vrednuje za izbor, nego samo autorstvo. Stručno povjerenstvo koje piše izvješće mora osobno obaviti uvid u svaku publikaciju

REPUBLIKA HRVATSKA
NACIONALNO VIJEĆE ZA ZNANOST

kojom se kandidat prijavljuje za izbor, te iz impresuma i sadržaja publikacije jasno utvrditi autorski status kandidata, a ne se automatski uzdati da je kandidat to sam dobro u prijavi opisao i klasificirao.

• Najviše jedan rad prihvaćen za objavljivanje može se priznati kao da je objavljen, ali samo uz potvrdu uredništva časopisa ili publikacije da je recenziran i da je prihvaćen za objavljivanje. Dakle, potvrda koja se prilaže mora utvrditi obje činjenice i da je prošao recenziju i da će biti objavljen, te ostale eventualno potrebne informacije potrebne za vrednovanje ukoliko nisu dostupne iz drugih izvora (ISBN ili ISSN, referiranje u bazama ili međunarodno uredništvo i recenzenti). Status rada se utvrđuje u trenutku prijave na natječaj, odnosno u trenutku pokretanja postupka na vlastiti zahtjev, a samo vrijeme pisanja izvješća nije relevantno. Povjerenstva trebaju obratiti pažnju na vrijeme objavljivanja radova, jer to što je jedan ili više radova objavljen u međuvremenu do pisanja izvješća ne mijenja činjenicu da je relevantan za izbor bio status u trenutku pokretanja postupka ili prijave na natječaj. To znači da kandidat treba u trenutku prijave predati sve radove i potvrde, a povjerenstvo treba provjeriti postoje li doista svi potrebni dokumenti i radovi, a ne bazirati postupanje na povjerenju u kandidata ili neka tuđa prethodna izvješća jer se onda gubi svaki smisao formiranja stručnog povjerenstva.

• Sve je više publikacija i konferencija diljem svijeta koje se deklariraju kao znanstvene, ali ne primjenjuju primjerene kriterije, pa sve do onih koje su potpuno lažne radi prikupljanja novca – kao urednike lažno vode znanstvenike koji s njima nemaju nikakve veze, a recenzije izmišljaju i potpisuju znanstvenike koji u tome nikad nisu sudjelovali. Neki od takvih lažiranih časopisa uspjeli su se probiti čak i u baze navedene u Pravilniku. Iz navedenog proizlazi da sama činjenica da je nešto objavljeno u publikaciji koja ima ISBN ili ISSN nije jamstvo da je prošlo primjerenu recenziju koja bi potvrdila i da rad udovoljava kriterijima znanstvenog rada u odgovarajućem polju. **Time je značajno povećana uloga i odgovornost stručnog povjerenstva koje mora samostalno vrednovati ima li svaki prijavljeni rad doista sve potrebne elemente kvalitetnog i cjelovitog znanstvenog rada, te je li doista ostvaren primjeren znanstveni doprinos, nezavisno od eventualnih recenzija ili kategorizacije u publikaciji.**

• Pri pisanju izvješća za znanstvenog savjetnika treba posebno ocijeniti međunarodnu afirmaciju znanstvenika i međunarodnu priznatost njegova znanstvenog rada, odnosno njegov značaj u okviru nacionalnog sadržaja (sukladno stavku 4. članka 32. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju). Matični odbor je svim institucijama koje provode dio izbora za znanstvena zvanja dostavio naputak s indikatorima međunarodne prepoznatljivosti. Isto tako MO upoznaje s ovim indikatorima i članove stručnih povjerenstava koje sam imenuje. Povjerenstva o tome trebaju voditi računa kako se izvješća ne bi vraćala na dopunu (što je sve češći slučaj).

• **Postupanje po zahtjevu za dopune:**

MO bi trebao biti sposoban donijeti konačnu odluku na osnovu po prvi put dostavljenog izvješća, a samo iznimno je predviđana i mogućnost da zatraži dopune (najviše dva puta), ali nikako ne postoji obveza MO da to učini. To znači da izvješće koje je neuredno i manjkavo u više elemenata može uzrokovati odbijanje izbora bez traženja dopuna iako po broju radova kandidat vjerojatno udovoljava minimalnim uvjetima za izbor, ali se na osnovu izvješća nije mogla donijeti konačna pozitivna odluka.

Ukoliko je zatražena dopuna molimo da se na početku izmijenjenog izvješća stručno povjerenstvo očituje o postupanju po zahtijevanim dopunama, te izradi tablicu s kazalom koje su izmjene i gdje ugrađene u novo izvješće, odnosno gdje se nalaze zatraženi dokumenti.

U skladu s Pravilnikom o ustroju i načinu rada područnih vijeća i matičnih odbora, MO može zatražiti i same radove na uvid koje onda treba dostaviti u elektroničkoj formi (ukoliko to nije izričito zatraženo nije potrebno dostavljati u papirnatom obliku).

REPUBLIKA HRVATSKA
NACIONALNO VIJEĆE ZA ZNANOST

Ukoliko ponovno dostavljeno izvješće i dostavljena dokumentacija nisu u skladu za zahtjevom MO i u njemu ostanu propusti u odnosu na primjenu pravilnika ili utvrđivanje znanstvenog doprinosa izbor će biti odbijen.

S poštovanjem,

Predsjednica Matičnog odbora za interdisciplinarno područje (znanost; umjetnost)

Prof. dr .sc. Inga Tomić-Koludrović

Dostaviti:

1. Prirodoslovno-matematički fakultet, Geografski odsjek, Marulićev trg 19/II (n/p pročelnice prof.dr.sc. Laura Šakaja)
2. Hrvatski studiji, Borongajska 83d, Zagreb
3. Fidelta d.o.o., Prilaz Baruna Filipovića 29, Zagreb
4. Sveučilište u Rijeci , Odjel za biotehnologiju, Sveučilište u Rijeci, Radmile Matejčić 2, Rijeka
5. Pismohrana, ovdje